Kvestor vydal na základě § 17 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a dále na základě ustanovení čl. 5 ve spojení s čl. 6 Statutu Vysoké školy uměleckoprůmyslové (dále jen UMPRUM) v Praze účinného od 1. 12. 2017 tuto směrnici.

Směrnice Q 8/2026

Provozní řád Laboratoře Konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl

(dále jen KRUD)

m. č. 407, Technologické centrum UMPRUM Mikulandská

Obsah

1. *Obsah* 2
2. *Úvodní ustanovení* 3
3. *Charakteristika prostoru Laboratoře KRUD* 3
4. *V LABORATOŘI SE PRACUJE S NÁSLEDUJÍCÍM ZAŘÍZENÍM, NÁŘADÍM, PŘÍSTROJI A STROJI* 4
5. *PŘEHLED ZÁKLADNÍCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI PRÁCI V LABORATOŘI* 5
6. *ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO OBSLUHU STROJŮ A NÁŘADÍ* 5
7. *ZÁKLADNÍ ZÁSADY BOZP NA PRACOVIŠTI:* 5
8. *HYGIENICKÁ PRAVIDLA* 7
9. *OSOBNÍ OCHRANNÉ POMŮCKY A PROSTŘEDKY* 7
10. *POŽADAVKY NA ZABEZPEČENÍ POŽÁRNÍ OCHRANY NA PRACOVIŠTI* 9
11. *LIKVIDACE ODPADŮ* 11
12. *PROŠKOLOVÁNÍ STUDENTŮ PRO PRÁCI V LABORATOŘI* 11
13. *ÚRAZ A POSKYTNUTÍ PRVNÍ POMOCI* 11
14. *Závěrečné ustanovení* 12

Úvodní ustanovení

Tato směrnice je vnitřním předpisem společnosti a stanoví základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

ROZSAH PLATNOSTI

Předpis je platný pro všechny osoby v pracovním nebo obdobném poměru k organizaci.

Charakteristika prostoru Laboratoře KRUD

TYP PROSTORU: laboratoř profesního studijního programu

Laboratoř KRUD je laboratoř profesního studijního programu (dále jen laboratoř) nekomerčního charakteru, která slouží jako praktické pracoviště navazujícího magisterského studijního programu KRUD. Laboratoř je vybavena stroji a zařízeními, které jsou určeny k praktické výuce konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl a zhotovování technologických kopií.

Za plnění úkolů v péči o Bezpečnost a ochranu zdraví při práci odpovídá vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující v rozsahu své funkce. Tyto úkoly jsou nedílnou a rovnocennou součástí jeho pracovních povinností. Při jejich provádění se řídí směrnicemi kvestora a interními směrnicemi k zajištění Bezpečnost a ochranu zdraví při práci a požární ochrany na UMPRUM v Praze.

V LABORATOŘI SE PRACUJE S NÁSLEDUJÍCÍM ZAŘÍZENÍM, NÁŘADÍM, PŘÍSTROJI A STROJI

PRÁCE STUDENTŮ JE MOŽNÁ PO ZAŠKOLENÍ A S DOZOREM VEDOUCÍ PROFESNÍHO STUDIJNÍHO PROGRAMU KRUD NEBO ODBORNÉHO VYUČUJÍCÍHO

3.1. PÁKOVÁ ŘEZAČKA
3.2. RAMENA S PŘÍMÝM ODTAHEM NEDERMAN
3.3. VENTIL PRO ODPADNÍ JÍMKU NA CHEMII
3.4. REVEZNÍ OSMOZA – ÚPRAVA VODY
3.5. DVOUPLOTÝNKOVÝ VAŘIČ
3.6. ŠICÍ STROJ
3.7. MINIPODTLAKOVÝ STŮL
3.8. SUŠÁRNA LABORATORNÍ
3.9. TV SE STOJANEM
3.10. LEDNICE
3.11. VYSAVAČ
3.12. VYSAVAČ MUZEJNÍ MUTZ
3.13. IT TECHNIKA – APPLE IPAD, NOTEBOOK, PC, MONITOR
3.14. ODSÁVAČKA ELEKTRICKÁ
3.15. LABORATORNÍ VÁHA
3.16. MĚŘÍCÍ pH PŘÍSTROJ
3.17. PROSVĚTLOVACÍ PULT
3.18. DIGITÁLNÍ MULTITESTER
3.19. MIKROSKOPY S PŘÍSLUŠENSTVÍM
3.20. FOTOGRAFICKÉ APARÁTY S OBJEKTIVY, STATIVY, OSVĚTLENÍM, SOFTBOXY
3.21. RESTAURÁTORSKÉ LAMPY A UV LED SVÍTILNA
3.22. RESTAURÁTORSKÁ ŠPACHTLE
3.23. ULTRAZVUKOVÁ LÁZEŇ
3.24. ULTRAZVUKOVÝ PŘÍSTROJ UDS-T LED
3.25. PRESERVATION PENCIL – SUCHÁ LÁZEŇ
3.26. MIKRODLÁTO
3.27. PŘÍMÁ BRUSKA
3.28. ŽEHLIČKA

SAMOSTATNÁ PRÁCE PROVÁDĚNÁ PO ZAŠKOLENÍ STUDENTŮ

3.29. RUČNÍ NÁŘADÍ
3.30. SVĚRÁK
3.31. FÉN

Návody na obsluhu a údržbu strojů a zařízení jsou trvale uloženy u vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborného vyučujícího a studentům jsou trvale k dispozici. Povinností každého studenta je seznámit se před započetím práce na daném stroji s návodem na obsluhu.

PŘEHLED ZÁKLADNÍCH PRACOVNÍCH RIZIK PŘI PRÁCI V LABORATOŘI

4.1. píchnutí, bodnutí nástrojem při jeho sklouznutí
4.2. řezné rány způsobené nástrojem nebo materiálem
4.3. pořezání se při nesprávné manipulaci s pákovými nůžkami
4.4. popálení, opaření
4.5. nadýchání se toxických a dráždivých zplodin při používání chemických látek
4.6. poškození zraku a dalších částí těla při používání chemických látek
4.7. zranění oka a obličeje při odlétnutí části materiálu
4.8. zranění při nesprávné manipulaci s materiálem
4.9. pád materiálu
4.10. uklouznutí, zakopnutí a pád
4.11. výskyt prachu, hluk
4.12. úraz elektrický proudem

K OMEZENÍ RIZIK JE PROTO PŘI PRÁCI V LABORATOŘI DODRŽOVAT

TYTO ZÁKLADNÍ ZÁSADY BOZP A PO:

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO OBSLUHU STROJŮ A NÁŘADÍ

5.1. Práce jsou prováděny studenty školy podle stanovených pracovních postupů, které určuje vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující. Studenti, kteří v laboratoři pracují, jsou na začátku každého školního roku poučeni o možných rizicích práce, prevence před nimi a zásadách BEZPEČNOSTI PRÁCE A POŽÁRNÍ OCHRANY.

5.2. Při každé speciální (nové) technologii a použití strojů, nástrojů, či různých materiálů apod. pracuje student jen podle stanoveného postupu a podle zvlášť zdůrazněných bezpečnostních pokynů vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborného vyučujícího. Vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující je povinen provádět dohled nad dodržováním pracovní a technologické kázně.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY BOZP NA PRACOVIŠTI:

6.1. studenti jsou povinni přicházet do laboratoře řádně ustrojeni a používat k práci přidělené osobní ochranné pomůcky, po ukončení práce je uložit na určené místo
6.2. v prostorách laboratoře je zakázáno konzumovat jídlo a nápoje a kouřit
6.3. studenti či jiné osoby nesmí pracovat v laboratoři pod vlivem alkoholu či omamných látek. Vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující má oprávnění provést orientační dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu, v případě pozitivního testu, je oprávněn studenta z laboratoře vykázat

6.4. na strojích, kde je povolena práce pouze za dozoru vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborného vyučujícího je zakázáno studentům pracovat bez jeho přítomnosti
6.5. na strojích a zařízeních, kde je možná samostatná práce studentů, je nutné před zahájením samostatné práce studenty řádně a prokazatelně zaškolit k obsluze stroje či zařízení, probíhá jednorázově před 1. vstupem do laboratoře nebo při nové technologii či stroji
6.6. před každým spuštěním stroje nebo použitím nářadí musí obsluha pečlivě zkontrolovat, zda nejsou poškozeny kryty či jiné části, zejména pohyblivé, které mohou ovlivnit správnou funkci stroje či nářadí, nebo zda nejsou poškozeny přívodní kabely elektrického proudu
6.7. studenti jsou při obsluze strojů, zařízení či nářadí povinni řídit se pokyny výrobce k jejich obsluze
6.8. stroje je nutno zapínat a vypínat předepsaným způsobem, řídit se pokyny výrobce k obsluze
6.9. seřizování, čištění, mazání a opravy mohou být prováděny jen za klidu strojů
6.10. stroje nesmějí být ponechány v zapnutém stavu bez dozoru
6.11. ovládací prvky a rukojeti musí být suché, čisté, je nutné je chránit před mastnotou
6.12. je zakázáno umožnit práci na stroji nepovolaným osobám, které nebyly seznámeny s obsluhou stroje
6.13. ze strojů nesmí být demontovány kryty, opěrky apod.
6.14. je zakázáno odstraňovat v laboratoři nebo ze strojů veškerá bezpečnostní značení
6.15. při podezření, že došlo k závadě na stroji, musí být stroj ihned odstaven z provozu, toto je třeba ihned zřetelně označit
6.16. pracoviště a pracovní prostory okolo stolů a van musí být udržovány v čistotě a pořádku
6.17. při práci je nutné plně se soustředit na vykonávanou činnost
6.18. při použití ředidel nebo rozpouštědel je zapotřebí zajistit dostatečné odvětrávání prostoru
6.19. před zahájením jakékoliv činnosti s chemickými látkami (nebo se zařízením, v nichž jsou chemické látky obsaženy) se seznámit s charakterem a nebezpečnými vlastnostmi těchto látek (např. z bezpečnostních listů chemických látek nebo z jiných obdobných dokumentů), s doporučenými způsoby zacházení včetně bezpečnostních a ochranných opatření a se zásadami první pomoci
6.20. při činnosti s chemickými látkami používat vhodné osobní ochranné pracovní prostředky podle druhu chemické látky a konkrétních podmínek na pracovišti
6.21. chemické látky uložené v obalech musí být označeny bezpečnostními symboly
6.22. studenti nesmí pracovat s kyselinami v nezředěném stavu
6.23. každé i drobné poranění musí být ohlášeno vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odbornému vyučujícímu a zapsáno v knize úrazů (recepce)
6.24. při ruční manipulaci s nářadím, materiálem a břemeny používat takové pracovní postupy, aby se předcházelo zraněním, zejména přiražením břemenem, vysmeknutím z rukou, zakopnutím nebo uklouznutím na vadném povrchu podlah při přenášení břemene, při zdvihání či uhození se o vyčnívající hrany strojů apod.
6.25. pokud se u studentů při výkonu činnosti v laboratoři projeví náhlá zdravotní indispozice (nevolnost), je povinen okamžitě ukončit pracovní činnost a informovat vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborného vyučujícího

6.26. Před zahájením práce v laboratoři:
  6.26.1. překontrolovat své pracovní ustrojení
  6.26.2. prohlédnout stroj, zkontrolovat jeho části, např. ochranná, spouštěcí a vypínací zařízení
  6.26.3. u strojů a elektromechanického nářadí ověřit, zda ovládací páky jsou ve správných polohách

6.26.4. překontrolovat funkci upínacího zařízení
6.26.5. zvolit správný nástroj, zkontrolovat jeho opotřebení a upnutí
6.26.6. nastavit ochranná zařízení do činné polohy, pokud charakter práce vyžaduje jejich použití

6.27. Po ukončení práce:
6.27.1. uvést pracoviště do pořádku; zejména odstranit ze stroje barvu, prach, zbytky materiálu apod.
6.27.2. nástroje, nářadí, měřidla, zpracovávaný materiál, pracovní a ochranné pomůcky uklidit na určená místa
6.27.3. použité čisticí pomůcky, jako zaolejované, zamaštěné hadry, čisticí vlnu apod., odklidit do kovových nádob s víky. (Hrozí nebezpečí samovznícení!)

6.28. Dokumentace BOZP vedená na pracovišti:
6.28.1. návody výrobců na správnou obsluhu a údržbu používaných strojů a zařízení nástroje
6.28.2. doklady o provedených kontrolách, servisu a údržbě strojů a zařízení
6.28.3. bezpečnostní listy nebezpečných látek a směsí

HYGIENICKÁ PRAVIDLA

V laboratoři je přísně zakázáno kouřit a konzumovat zde alkohol a jídlo.

Po ukončení práce umýt ruce a použít ochrannou mast.

Velice důležité je dodržovat čistotu a pořádek na pracovišti, patřičně odvětrávat a používat OOPP.

OSOBNÍ OCHRANNÉ POMŮCKY A PROSTŘEDKY

8.1. Pracovní oděv:

V laboratoři se pracovním oděvem rozumí čistý bavlněný oděv chránící všechny části těla před náhodným popálením a pořezáním. Při práci s chemickými přípravky dbáme na čistotu pracovního oděvu. Potřísněný oděv se musí vyprat.

8.2. Osobní ochranné pomůcky a prostředky

- Ochranné látkové zástěry chrání ušpiněním
- Ochranné rukavice na manipulaci se znečištěným materiálem a s chemickými látkami
- Respirátory pro práci s jemným prachem a práci s chemickými látkami
- Ochranné brýle nebo obličejový štít zabraňující poškození zraku náhodně odletujícími částicemi, ochrana očí při práci s chemickými látkami

VŠECHNY OOPP JSOU MAJETKEM ŠKOLY. Vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující STUDENTY K PŘÍSLUŠNÉ ČINNOSTI OOPP VYBAVÍ.

POŽADAVKY NA ZABEZPEČENÍ POŽÁRNÍ OCHRANY NA PRACOVIŠTI

9.1. Požárně technické charakteristiky používaných významných látek:

LÍH (vysoce hořlavá kapalina, bod vzplanutí: 14 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina I. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- škodí zdraví při nadýchání a případném požití
- účinkuje ne centrální nervovou soustavu
- dráždí pokožku, kterou odmašťuje
- dráždí oči a sliznice
- páry působí narkoticky
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 20 litrů

ACETON (vysoce hořlavá kapalina, bod vzplanutí: < -18 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina I. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- způsobuje vážné podráždění očí
- opakované expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- může způsobit ospalost nebo závratě
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 3 litry

BENZÍN LAKOVÝ – WHITE SPIRIT (hořlavá kapalina, bod vzplanutí: 39 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina II. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- opakované expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- může způsobit ospalost, závratě, kašel, bolesti hlavy
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 3 litry

BENZÍNOVÝ ČISTIČ (vysoce hořlavá kapalina, bod vzplanutí: < -9 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina I. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- opakované expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- může způsobit ospalost nebo závratě
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 2 litry

BENZÍN TECHNICKÝ (vysoce hořlavá kapalina, bod vzplanutí: < -5 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina I. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- opakované expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- může způsobit ospalost nebo závratě
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 2 litry

XYLEN (vysoce hořlavá kapalina, bod vzplanutí: > 18 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina I. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- způsobuje podráždění očí, dýchacích cest
- může způsobit kašel, bolesti hlavy
- opakované expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 2 litry

1-METHOXY-2-PROPANOL (hořlavá kapalina, bod vzplanutí: 31,1 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina II. třídy)

- při používání může vytvářet hořlavé směsi par se vzduchem
- může způsobit ospalost, závratě, narkóza, zvracení
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 1 litr

DIACETONALKOHOL (hořlavá kapalina, bod vzplanutí: 58,5 °C; podle ČSN 650201 klasifikován jako hořlavá kapalina III. třídy)

- způsobuje podráždění očí, dýchacích cest
- může způsobit ospalost, závratě, zvracení, kašel, dušnost
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 1 litr

SAVO (Nehořlavý přípravek)

- přípravek uvolňuje toxický chlor při styku s kyselinami
- může způsobit těžké poleptání kůže a poškození očí
- v běžném roce se na pracovišti zpracovává max. 1 litr

9.2. Základní zásady dodržování požadavků PO:

9.2.1. v prostorách laboratoře je zakázáno kouřit a mimo technologické prostory manipulovat s otevřeným ohněm
9.2.2. v laboratoři může být ukládán pouze materiál související s jejím provozem, je zde zakázáno ukládat technické plyny – např. ředidla, syntetické barvy
9.2.3. maximální množství hořlavých kapalin ukládaných na pracovišti nesmí přesáhnou celkově 250 litrů, z toho pouze 50 litrů hořlavých kapalin I. Třídy podle ČSN 650201
9.2.4. hořlavé kapaliny musí být ukládány v uzavřených nádobách, veškeré obaly musí být označeny bezpečnostními symboly
9.2.5. při nanášení barev nebo používání ředidel musí být prostor dílny větrán
9.2.6. elektrická instalace musí být pravidelně kontrolována a revidována, nesmí být do ní prováděn neodborný zásah, svítidla musí být opatřena ochrannými kryty
9.2.7. v prostorách laboratoře je zakázáno používat nepovolené lokální tepelné spotřebiče
9.2.8. veškeré el. spotřebiče a zařízení musí být před uzavřením laboratoře řádně vypnuty a odpojeny od sítě (pokud to dovoluje jejich provoz a provedení)
9.2.9. na topná tělesa nesmí být odkládán žádný materiál
9.2.10. v laboratoři je nutné provádět pravidelný úklid a stroje musí být po ukončení práce očištěny
9.2.11. veškeré závady ohrožující požární bezpečnost musí být ihned ohlášeny vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odbornému vyučujícímu
9.2.12. k zajištění prvního hasebního zásahu je v laboratoři umístěn přenosný hasicí přístroj, který nesmí být ze svého stanoviště přemisťován a musí být volně přístupný.

9.3. Možné příčiny požáru mohou být:

- nedodržení zákazu kouření
- nedodržení technologické kázně
- vznícení hořlavých pak kapalin při nedodržení technologických postupů
- nedodržení bezpečných vzdáleností hořlavých materiálů od topidel a svítidel
- používání nepovolených lokálních tepelných spotřebičů
- skrytá závada na elektroinstalaci
- používání elektrické nářadí s poškozeným elektrickým kabelem

LIKVIDACE ODPADŮ

Za správnou likvidaci odpadů odpovídá vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující. Nebezpečné odpady, vyřazené chemické látky a přípravky, chemické látky a přípravky s prošlou záruční lhůtou nebo z jiných důvodů nepoužitelné jsou předávány ke zneškodnění odborné firmě. Pracoviště je vybaveno sběrnými nádobami na odpad.

PROŠKOLOVÁNÍ STUDENTŮ PRO PRÁCI V LABORATOŘI

Vstupní školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany studentů pro práci v laboratoři je prováděno začátkem každého školního roku a je kombinováno se vstupními informacemi o pracovních postupech, technologiích a řemeslech v laboratoři provozovaných. Školení probíhá jako součást praktické výuky. U strojů a zařízení, na kterých je možná samostatná práce studentů proběhne praktický zácvik obsluhy. Proškolování je vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborným vyučujícím řádně evidováno a vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující na závěr školení ověří rozsah znalostí.

ÚRAZ A POSKYTNUTÍ PRVNÍ POMOCI

V případě úrazu jsou všichni přítomní povinni poskytnout zraněnému účinnou pomoc. Využívají k tomu lékárničku pro poskytnutí první pomoci, která je umístěna v laboratoři. Základní zásady poskytování první pomoci jsou uvedeny v „Traumatologickém plánu".

V PŘÍPADĚ TĚŽŠÍHO ÚRAZU VOLEJTE NEPRODLENĚ ZÁCHRANNOU SLUŽBU 155. INFORMUJTE SOUČASNĚ SLUŽBU NA RECEPCI.

O každém i drobném zranění musí být vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující informován a úraz musí být zapsán v knize úrazů na recepci. V případě závažného úrazu musí být informován kvestor, zajišťuje vedoucí profesního studijního programu KRUD nebo odborný vyučující.

S TÍMTO PROVOZNÍM ŘÁDEM MUSÍ BÝT PROKAZATELNĚ SEZNÁMENI VŠICHNI STUDENTI I DALŠÍ OSOBY, KTERÉ SE ZDRŽUJÍ NA PRACOVIŠTI.

Závěrečné ustanovení

Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dne 1. 11. 2026.

V Praze dne 1. 11. 2026

Mgr. Petr Pelcl

Digitálně podepsal Mgr. Petr Pelcl
DN: c=CZ, 2.5.4.97=NTRCZ-60461071, o=Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, ou=12414@vsup.cz, cn=Mgr. Petr Pelcl, sn=Pelcl, givenName=Petr, serialNumber=P305603, title=kvestor
Datum: 2026.11.20 13:04:57 +01'00'

Mgr. Petr Pelcl

kvestor